انتظار فرج در عصر معصومین

شاگرد: اینکه فرمودید میخ مهدویت از اول کوبیده شده بود، با توجه به جواب امام معلوم است که با ذهنیتی که الآن داریم، در آن زمان مهدویت به شکل شفاف روشن نشده بود. امام علیه‌السلام هم در جواب عبدالکریم هم نفرمودند حجت دوازدهم هست و ... . بلکه طوری فرمودند که استثنائاتش اینها است. یعنی احتمال موفقیت و درک تو هست.

استاد: بله، این بحث که خود اصحاب ائمه و حتی خود ائمه علیهم‌السلام حال انتظار فرج را داشتند، بوده. دعاء ندبه انشاء کیست؟ امام صادق ع. همه این مناجاتها در مورد حضرت بقیة الله صلوات الله علیه، انشائش برای امام صادق علیه‌السلام است. این چیزی بود که اصلاً تربیت داده بودند.

> 44:46

چه کسی بود که راوی روایت ائمه اثنی عشر است؟ شیعه‌ها او را خیلی خوب نمی‌شناسند، چون در بخارا بود و بین سنی‌ها بود. سنی‌ها خیلی بهتر از شیعه، او را می‌شناسند. در فدکیه هم مطالبش را مفصل آورده‌ام.[1] در آخر کار هم سنش که بالا رفته بود، مکفوف شده بود. چندین سال قبل از تولد حضرت بقیة الله صلوات الله علیه‌السلام، یک سنی می‌گوید به خانه او رفتم. پیرمرد مکفوفی شده بود.

شاگرد: ابو سعید العرجی؟

استاد: نه، او برای دویست به بعد است. یعنی در زمان امام هادی علیه‌السلام بوده. سنی‌ها او را آورده‌اند. چند نام هم دارد. راوی همین روایت ائمه اثنی عشر در کافی و... است. منظورم این است که اگر نگاه کنید این راوی بین شیعه خیلی معروف نبود. در قم هم نبود. آنهایی که در بغداد و قم بودند، بین طائفه خودشان زود او را می‌شناختند. ایشان در بخارا بود و بین اهل‌سنت زندگی کرده بود. لذا سنی‌ها بیشتر او را می‌شناسند تا شیعه‌ای.

چیزی که می‌خواستم بگویم این است: اهل‌سنت که در وصف او آورده‌اند، می‌گویند فلان سنی گفته که من به خانه او رفتم و دیدم پیرمرد مکفوف نشسته است. دیدم یک شمشیر بالای سرش گذاشته است. به او گفتم تو که چشمت نمی‌بیند. اگر دزد و قاتلی بیاید، او را نمی‌بینی. او تو را می‌کشد و او مال تو را می‌برد. خب را شمشیر برای چه گذاشته‌ای؟! یعنی کسی که مکفوف است، دیگر به شمشیر نیازی ندارد. کسی باید شمشیر داشته باشد که چشم داشته باشد. می‌گوید او گفت: این شمشیر را به این خاطر گذاشته‌ام تا همراه مهدی علیه‌السلام بجنگم! آن زمان می‌گوید که شمشیرش را هم آماده کرده‌ام. این فرهنگی بود که بین اصحاب هیچ

مشکلی ندارد. بین اصحاب ائمه علیهاالسلام هم آن سیفی که برای رکاب حضرت میخواستند را آمده میکردند. یعنی مسأله این قدر لوازمی داشته که از نظر فرهنگی مهم بوده. تربی الشیعه و فرهنگسازی کار کمی نیست. میخ آن باید سالها کوبیده میشد. به قدری تکرار میشد به کارهای گفتمانی و کرداری تا این امر، جا بگیرد. افضل اعمال امتی انتظار الفرج. این روایت را سنیها هم دارند.

شاگرد: مهدویت در اعتقاد ما یک مفهوم است و اعتقاد به منجی و خروج قائم هم یک مفهوم دیگر است. کسانی که اشکال میکنند میگویند اتفاقا این شاهد بر آن است. اتفاقا حضرت هم به این صورت جواب میدهند. یعنی این روایت مدعای ما را اثبات نمیکند.

استاد: ما میخواهیم بگوییم که اصل فکر ظهور مهدی موعود چیزی نیست که در سال دویست و شصت دربیاید. در بحثهای فنی کلاسی باید ادعای طرفش را با یک شاهدی روشنی، لبه تیز ادعای او را کند کنیم. یعنی این حرف چیست که شما میگویید سال دویست و شصت؟! اگر سال دویست و شصت بود که پس این شواهد دال بر چیست؟! پس سال دویست و شصت نبوده است. دعای عهد انشاء چه کسی است؟ «اَللّهُمَّ كُنْ لِوَلِيِّكَ الْحُجَّةِ بْنِ الْحَسَنِ صَلَواتُكَ عَلَيْهِ وَعَلى آبائِهِ»، انشاء امام صادق علیهاالسلام است. این برای بعد که نیست. پس زیارت جامعه اگر برای امام هادی علیهاالسلام است، اینها دعاهایی است که به امام صادق علیهاالسلام برمیگردد. این کارشان بود. یعنی آماده باشی است که «تأتیکم بغتا» است. هرگز نمیگفتند صبر کنید و... . بله، وقتی میخواستند مجموع معارف را القاء بکنند برای مجموعه نظام معرفتی شیعه، سر جایش همه را میگفتند. اما وقتی میخواستند ارواح و نفوس را تربیت بکنند و آنها را برای ظهور امر الهی آماده بکنند، تأکید میکردند به اینکه منتظر باش صباحا و مساءً.

این هم برای روایت عبد الکریم بن عمرو.

---

[1] رجوع شود به:

http://amafhhjm.ir/wp/almobin/Amafhhjm/0200-0195-0816/0250-0243-0864-rawajni-00000.html

---

بازبینی #1
ایجاد شده 18 مه 2026 15:36:33 توسط ... .
به روزرسانی شده 18 مه 2026 15:37:32 توسط ... .